ภาพรวมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย

ตามที่ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ รับทราบการส่งเสริมให้ปี ๒๕๖๑ เป็น “ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน” ซึ่งนโยบายด้านการท่องเที่ยว ถือเป็นนโยบายสำคัญที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจสามารถนำรายได้เข้าประเทศได้มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จังหวัดสุโขทัย ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด ตามคำขวัญจังหวัดสุโขทัย

“มรดกโลกล้ำเลิศ กำเนิดลายสือไทย
เล่นไฟลอยกระทง ดำรงพุทธศาสนา
งามตาผ้าตีนจก สังคโลกทองโบราณ
สักการแม่ย่าพ่อขุน รุ่งอรุณแห่งความสุข”

๑. ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวและเทศกาลการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสุโขทัย

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย๘ แหล่ง ดังนี้ ๑) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ๒) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย๓) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง๔) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสวรรควรนายก๕) อุทยานแห่งชาติรามคำแหง๖) อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย๗) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าถ้ำเจ้าราม และ ๘) โฮมสเตย์บ้านนาต้นจั่น

จังหวัดสุโขทัยมีความโดดเด่นในเรื่องวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมายาวนาน ดังคำในหลักศิลาจารึก “ไพร่ฟ้าหน้าใส ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ซึ่งสะท้อนออกมาในเรื่องของงานศิลปะ เครื่องประดับ เครื่องใช้ไม้สอยในอดีต และประเพณีต่างๆ ที่ยังคงสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ เช่น สังคโลก เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอ เครื่องประดับทองคำ เงินลายโบราณ อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง รวมทั้งยังมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งสัมผัสวิถีชีวิตชนบท ที่ประชาชนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถสร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว จังหวัดสุโขทัยยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้แก่ งานประเพณีลอยกระทง เผาเทียน เล่นไฟงานสักการะพระแม่ย่าและงานกาชาดจังหวัดสุโขทัย งานหมากม่วงหมากปราง ของดีศรีสวรรคโลก งานประเพณีแห่ช้างบวชนาคชาวไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว งานประเพณีสรงน้ำโอยทานสงกรานต์ศรีสัชนาลัย งานสงกรานต์มหามงคลน้ำมนต์ทะเลหลวง งานมหกรรมของดีกงไกรลาสและเทศกาลกินปลา เทศกาลพิชิตยอดเขาหลวงจังหวัดสุโขทัย เป็นต้น

ทั้งนี้ การที่จังหวัดสุโขทัยได้เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม ถือเป็นโอกาสอันดีในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย อีกทั้งยังเป็นการขยายตลาดด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งจะสามารถเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น และส่งผลถึงการกระจายรายได้เข้าสู่ภาคประชาชนของจังหวัดสุโขทัยอีกด้วย

๒. สถิติด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย

จากสถิ ติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น **๗๕๐,๗๓๗** คน ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว**๑,๖๙๓.๑๗** ล้านบาท

สถิตินักท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖–๒๕๖๑ มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว				
		ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)
๑	๒๕๕๖	๘๐๗,๔๑๓	๗๒.๓๑	๓๐๙,๑๗๒	๒๗.๖๙	๑,๑๑๖,๕๘๕
๒	๒๕๕๗	๘๕๖,๖๗๓	๗๒.๗๘	๓๒๐,๔๓๔	๒๗.๒๒	๑,๑๗๗,๑๐๗
๓	๒๕๕๘	๙๐๗,๕๕๖	๗๒.๗๘	๓๓๙,๔๑๑	๒๗.๒๒	๑,๒๔๖,๙๖๗
๔	๒๕๕๙	๙๑๓,๒๐๐	๗๒.๗๙	๓๕๐,๐๐๐	๒๗.๗๑	๑,๒๖๓,๒๐๐
๕	๒๕๖๐	๙๗๓,๐๖๔	๗๒.๘๓	๓๖๒,๙๓๓	๒๗.๑๗	๑,๓๓๕,๙๙๗
๖	**๒๕๖๑**	**๑**,๐๕๒,๓๑๖	๗๓.๒๘	๓๘๓,๖๗๒	๒๖.๗๒	๑,๔๓๕,๙๘๘

สถิติ รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย ในระหว่างปี พ .ศ. ๒๕๕๖–๒๕๖๑ มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	ปี พ.ศ.	รายได้จากการท่องเที่ยว				
		ชาวไทย		ชาวต่างชาติ		รวม
		จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน (ล้านบาท)
๑	๒๕๕๖	๑,๗๓๑.๔๙	๖๘.๙๑	๗๘๑.๒๕	๓๑.๖๙	๒,๕๑๒.๗๔
๒	๒๕๕๗	๑,๙๐๗.๗๘	๖๙.๓๕	๘๔๓.๑๐	๓๐.๖๕	๒,๗๕๐.๘๘
๓	๒๕๕๘	๒,๑๐๒.๐๑	๖๙.๓๒	๙๓๐.๒๙	๓๐.๖๘	๓,๐๓๒.๓๐
๔	๒๕๕๙	๒,๓๐๐.๒๑	๗๐.๒๑	๙๗๖.๐๙	๒๙.๗๙	๓,๒๗๖.๓๐
๕	๒๕๖๐	๒,๓๐๘.๖๖	๖๙.๐๗	๑,๐๓๓.๘๔	๓๐.๙๓	๓,๓๔๒.๕๐
๖	**๒๕๖๑**	**๒**,๕๗๖.๑๐	๖๙.๒๙	๑,๑๔๑.๗๐	๓๐.๗๑	๓,๗๑๗.๘๐

๓. จัดลำดับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย

อันดับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ มีดังนี้

สุโขทัย			
ลำดับ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๑	ฝรั่งเศส	ฝรั่งเศส	ฝรั่งเศส
๒	เยอรมันนี	เยอรมันนี	เยอรมันนี
๓	สเปน	อังกฤษ	สเปน
๔	อิตาลี	อิตาลี	อิตาลี
๕	จีน	จีน	จีน

จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยเป็นอันดับที่ ๑ และนักท่องเที่ยวชาวจีนจัดเป็นอันดับที่ ๕ โดยจังหวัดสุโขทัยมีการท่องเที่ยวที่น่าสนใจดังนี้

- การท่องเที่ยวมรดกโลกและวัฒนธรรม (อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย)
- การการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อุทยานแห่งชาติรามคำแหง อำเภอคีรีมาศ /อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าถ้ำเจ้าราม อำเภอบ้านด่านลานหอย)
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (โครงการเกษตรอินทรีย์สนามบินสุโขทัย อำเภอสวรรคโลก)
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (อุทยานแห่งชาติรามคำแหง อำเภอคีรีมาศ /โครงการ “เมืองสุขภาพดี บนวิถีไทย” มุ่งเน้นการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ โดยมีการพัฒนาเชื่อมโยงใน ๔ มิติ คือ ๑.มิติด้านสมุนไพร ๒. มิติด้านการแพทย์แผนไทย ๓. มิติด้านผลิตภัณฑ์ส มุนไพร ๔. มิติด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และจะทำการส่งเสริมเศรษฐกิจของเกษตรกรทางเลือก ส่งเสริมการนำสมุนไพรไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ โดยผ่านวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มธุรกิจท้องถิ่นที่มีศักยภาพ ให้เขาสรรพยาหรือเขาหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสมุนไพรไทยและผส มผสานการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการนำไปใช้ในการพัฒนายาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดสุโขทัยอีกด้วย)

สถิตินักท่องเที่ยวชาวจีน ที่มาเยือนจังหวัดสุโขทัย

สรุปสถิติการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑ จะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเขตมรดกโลกด้านวัฒนธรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้น ดังนี้

- อัตรานักท่องเที่ยว ในปี๒๕๕๗ จำนวน ๔,๘๑๑ คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี๒๕๕๖ ร้อยละ ๒๒.๖๗ % โดยอยู่อันดับที่ ๑๐ รองมาจาก ฝรั่งเศส/เยอรมัน/อิตาลี/UK/อเมริกา/สเปน/เบลเยี่ยม/เนเธอร์แลนด์/ญี่ปุ่น/จีน
- อัตรานักท่องเที่ยว ในปี๒๕๕๘ จำนวน ๘,๓๘๕ คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี๒๕๕๗ ร้อยละ **๔๒.๐๐%** โดยอยู่อันดับที่ ๕ รองมาจาก ฝรั่งเศส/เยอรมนี/สเปน/อิตาลี/จีน
- อัตรานักท่องเที่ยว ในปี๒๕๕๙ จำนวน ๑๑,๖๕๗ คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี๒๕๕๘ ร้อยละ **๓๙.๐๒%**

  โดยอยู่อันดับที่ ๕ รองมาจาก ฝรั่งเศส/เยอรมนี/สเปน/อิตาลี/จีน
  และในปี ๒๕๖๐ นักท่องเที่ยวชาวจีน ก็อยู่ในลำดับที่๕
- อัตรานักท่องเที่ยว ในปี๒๕๖๐ จำนวน ๑,๑๖๕๗ คน/ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี๒๕๕๙ ร้อยละ **๓๙.๐๒%**

  โดยอยู่อันดับที่ ๕ รองมาจาก ฝรั่งเศส/เยอรมนี/สเปน/อิตาลี/จีน
  และในปี ๒๕๖๑ นักท่องเที่ยวชาวจีน ก็อยู่ในลำดับที่๕

๔.ปัญหาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย

๑. การขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและต่อเนื่อง ทำให้จังหวัดสุโขทัยไม่อยู่ในความสนใจของตลาดด้านการท่องเที่ยว

๒. ภาพลักษณ์ของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ๑ ยังไม่มีความชัดเจน รวมทั้งสินค้าและบริการยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มตลาดบน รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและขาดความต่อเนื่อง

๓. บุคลากรด้านการบริการยังมีข้อจำกัดด้านภาษาต่างประเทศและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔. การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ยังมีทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน และสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ

๕. การบริการขนส่งยังไม่สะดวกและครบวงจร เช่น แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งยังไม่มีรถโดยสารสาธารณะเข้าถึงแหล่ง

๖. ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูลทางการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ครบถ้วน และทันสมัยสำหรับการเตรียมความพร้อมและเป็นทางเลือกในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัด

๔. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย

๑. การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวภาคกลางคืน เช่น การจัดกิจกรรม Light up โบราณสถานเพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

๒. สร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

๓. การพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดกำแพงเพชร- สุโขทัย-อุตรดิตถ์ ให้เป็นเส้นทางเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว

๔. การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และเชิงนิเวศน์ รวมถึงการสร้างและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เช่น ทะเลหลวง เป็นต้น

๕. การสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานให้เดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและอุทยานแห่งชาติ ให้มีความสะดวก ปลอดภัย และสวยงาม เช่น การปรับปรุงถนน การจัดทำป้ายบอกทาง การปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง และการจัดทำห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

๖. การพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในส่วนการเดินรถ ร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม อาสาสมัครนำเที่ยว และการดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

๗. การทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทั้งรูปแบบเอกสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และวีดีทัศน์พร้อมกับการพัฒนาสินค้าพื้นเมืองด้วยนวัตกรรมใหม่